

Mustahkam oila – yurt tayanchi

ODILA DAVTRASIDA

№ 1
(451)
2021-yil
7-yanvar
payshanba

www.od-press.uz

Ijtimoiy-siyosiy, ma'naviy-ma'rifiy gazeta

Gazeta 2012-yil may oyidan chiqa boshlagan.

**ОДАМЛАРНИ
ЖАҲОЛАТДАН,
ДУЊЕНИ ЭСА
ҲАЛОКАТДАН
САҚЛАБ..**

**ҲАВОСИЗ
ЯШАБ
БЎЛМАЙДИ**

Аммо бугун, бемалол
матбуотсиз яшаш
мумкин. Чунки...

**ВАЗИР АЙРИМ
ЎҚИТУВЧИЛАРГА
«ХАЙП» КЎТАРМАСДАН
БОШҚА ИШ ТОПИШНИ
МАСЛАҲАТ БЕРДИ!**

НЕГА?

**СЕРВИС СИФАТИДА
«ЎЗИМИЗГА ХОС» МОДЕЛ**

**ТУРИЗМНИ
РИВОЖЛАНТИРИШ
ВАЗИРЛИГИ УЧУН БУ
АРЗИМАС МАСАЛАМИ?**

ҲАВОСИЗ ЯШАБ БЎЛМАЙДИ

Аммо бугун, бемалол матбуотсиз яшаш мумкин. Чунки...

Ўғилчам билан бозор оралаб ўтаётганда у балиқларни томоша қилишни хуш кўради. Юзлаб балиқлар катта шиша идишларга тўлдирилган сув ичида ўзларини у ёқдан бу ёққа отиб, баъзан тепага сапчиб, саросимали ҳолда безовта сузиб юришади. Оғзини катта-катта очиб, ҳапқираётган балиқлар одамнинг раҳмини келтиради.

— Дада, ана у пуфакчалар нима? — сўраб қолади ўғлим.

— Ҳаво, — дейман унга тушунтиришга ҳаракат қилиб. — Балиқлар нафас олиши учун ҳаво юбориб турилмаса, улар ўлиб қолиши мумкин. Ана, хув ана у юқорида кимирламай ётган балиқлар борку, ўшалар ўлиб қолган...

— Нега бизга ҳам ҳаво юбориб турилмайди?..

Ҳарорат пасайиши билан ис газидан захарланиш хавфи нисбатан ошади. Ис гази ўпкани тўлиқ эгаллаб олса, у ерга тоза ҳаво кирмаса, инсон нобуд бўлади. Бу жуда аянчли ҳолат. Энг кўп ва бепул нарса ҳисобланган ҳаво кимгадир етмай қолиши оқибатида умрига яқун ясаллади. Кўпда унчалик эътибор берилмайдиган оддий ҳаво нафақат инсон, балки барча жонзотлар учун энг муҳим омил аслида. Лекин бу ҳақда фикр юритиш аксарият ҳолларда шунчаки қуруқ гап сифатида қабул қилинади. Сабаби, ҳавони на кўриб бўлади, на ушлаб.

Ҳаво туфайли биров бой бўлиб кетгани ё билимли бўлиб қолганини,

соҳа бу — таълим-тарбия эди. Бунинг учун аввало жамиятда халқнинг фикри-тафаккури уйғониши, янги замон талабларига уйғун бўлмаган биқик фикрлаш тарзини ўзгартириш зарур эди. Одамларга янги усулдаги таълим моҳиятини тушунтириш эҳтиёжи туғилган эди. Шунингдек, янги даврнинг ўзгаришларидан халқни воқиф этиш, дунёдан узилиб, тараққиётдан ортда қолмаслик учун ҳаракатга тушиш заруратини таъкидлаш, бундай фикрларни кенг оммага етказиш биринчи галдаги долзарб вазифа тусини олди. Шунда зиёлилар бу ишни оммавий тарғиботнинг энг мақбул шакли сифатида матбуотга мурожаат қилишди.

Таълим ислохоти ҳақида Мунавваркори, дунёга юзланиш, бошқалардан ортда қолмаслик, жамиятга суқилиб кериб келаётган янги омилларнинг туб аҳоли ҳаёт тарзига қай даражада уйғунлиги тўғрисида Бехбудий, жаҳолат кўйнидаги ҳаётни қай йўллар билан тараққиётга олиб чиқиш масаласида Қодирий, бадиий адабиётнинг туб

«Садои Туркистон» газетасининг 1-сонни. 1919 йил.

периянинг кўп минг сонли армиясидан ва ундаги ўқотар курол-яроғлардан ҳам кучлироқ таъсирга эга бўлган эди.

Матбуот халқнинг ишончига, суянчига айланиб улгурганди. Оддий халқ ўз сармоясини таълим-тарбияга, матбуотга, илм-фанга сарфлади. Бу йўлда учрайдиган тўсиқлар маърифат истагидаги халқни ўз маслагидан чекинтиролмади.

Бу ҳолат то 37-йилнинг даҳшатли қатлиомларигача озми-кўпми давом этди. Ғайриинсоний қатағонлар бу каби маърифат ва маънавият фидойилари фаолиятига узил-кесил нукта қўйди. Халқ эса, нафақат миллий маънавият, миллий таълим-тарбия тизими, ўзликни англаш, миллий давлатчилик тузumi, балки бу каби катта ислохотларни бошлаш ва оммага тушунтиришдаги мақбул механизм саналган матбуотдан ҳам ажралиб қолди.

Чинакам матбуот ҳеч қачон катта сармоя тўплашни ўзининг асосий мақсади қилиб ололмади. Агар шундай бўлса, бу сўз ва фикр эркинлигига соя

Аслида халқнинг маънавияти кўз билан кўриладиган моддий ҳодиса эмас. Лекин унинг аҳамияти инсон тирикчилигини таъминлаб турувчи ҳаво кабидир. Инсоннинг ҳаводан нафас олиши учун ҳеч бир ортиқча харажат ё ҳаракат талаб қилинмайди. Энг муҳими, у тўсиб қўйилмаса ёки булғалмаса, кифоя.

моҳияти ҳақида Чўлпон каби зиёлилар матбуотда бир қатор чиқишлар қилишди. Матбуот зиёлилар учун катта минбарга айланди. Фикрни оммага — ўз эгаларига энг мақбул тарзда етказишнинг бирдан-бир йўли матбуот эканини ўша пайтдаги илғор зиёлилар тўғри мулоҳаза қилишган эди. Ўз навбатида бу ҳаракат бир қанча қутилган натижаларни ҳам берди. У инсонлар ҳаёти, турмуш тарзини ислоҳ қилишда, уларни жаҳолатдан уйғотишда кучли воситага айланди.

Аммо халқнинг қуллик исканжасида бўлишидан манфаатдор томонлар бундан дарров хушёр торта бошлади. Қисқа вақт ичида матбуотга жиддий хужум уюштирилиб, бир қанча газета ва журналлар ёпиб қўйилди. Матбуот ўша пайтда энг қудратли деб ишонилган им-

кўзлаган, шунинг орқасидан жарак-жарак пул топиш илинжида юрган баъзи нашрларга даврий матбуот деб қарайдиган бўлди. Ёки шунчаки олди-қочди гаплар, қайсидир гўянданинг қуошқондан чиққан қилиқлари ҳақидаги хабарларни матбуот сифатида кўриб, дийдамиз қотди. Тўғриси, бу каби нашрлар халқнинг оғирини енгил қилиш, ҳаётидаги бирон муаммони ечишга ҳисса қўшмаганидан одамларда матбуотга бўлган ишонч аста-асталик билан батамом сўниб борди. Энг даҳшатлиси, шундай нашрлар «юқоридан буйруқ бўлган» деган сохта дўк-пўписалар билан обуна қилдирилгани ҳам ҳақиқат. Бундай ёндашув бора-бора халқнинг норозилигига сабаб бўлди. Салла ўрнига каллани оладиган айрим маҳаллий бюрократлар «мажбурий обуна» фониди халқни матбуотдан бутунлай узиб қўйди.

Эндиликда ўттизга-қиркка чиккан йигитлар бир ишнинг этагини тутмагани, ҳалигача ота-онасига ёки давлатга боқиманда бўлиб келаётгани, безорилик, фирибгарлик, жинойтчилик, оилавий ажралишлар тез-тез кузатилаётгани жамиятни жиддий ташвишга солмоқда. Жойларда таълим-тарбия тизими бор. Болалар мактабларда ўқиб савод чиқаришяпти. Интернет орқали ўзлари истаган маълумотлар, хабарларга ҳам эга бўлишяпти. Бир дақиқадан камроқ вақт ичида дунёнинг хабарини кўздан кечиришяпти. Фақат бу хабарлар қачонки маърифат билан уйғун бўлсагина манфаатли илмга айланади. Маърифат аввало катталарда, ота-оналарда бўлиши зарур. Сабаби, жамиятнинг келажаги бўлган ёшларни улар тарбия қилади. Ўзида аниқ мақсад-маслак бўлмаган ота-она фарзанди келажаги учун нима қила олади?

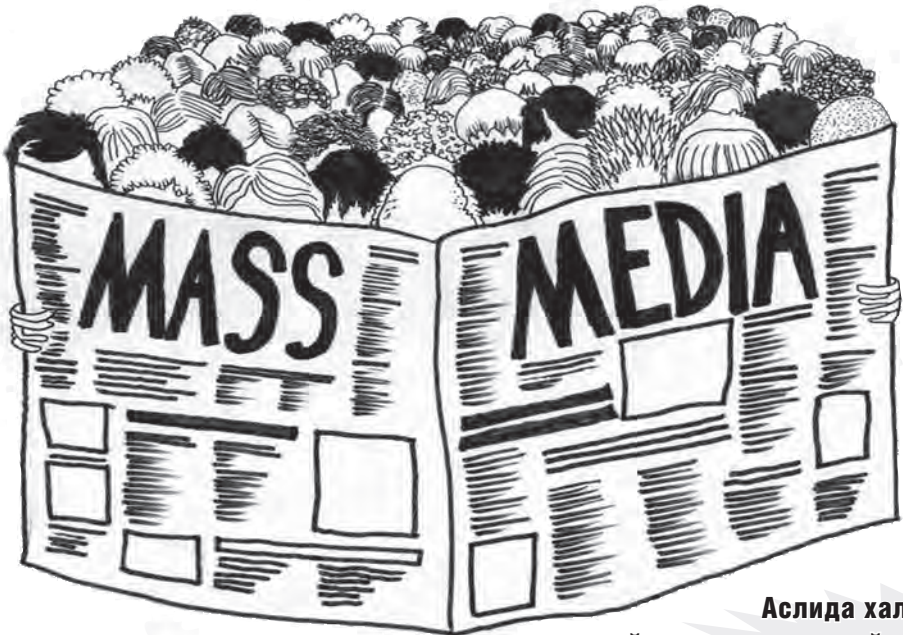
Соҳа мутахассислари иштирокида таҳлилий-танқидий материаллар бера оладиган ахборот воситалари бизда унча кўп эмас. Борлари ҳам халқнинг эътиборига, қўллаб-қувватлашига эҳтиёж сезади. Чинакам матбуотнинг вазифаси халқнинг оғирини енгил қиладиган, муаммоларига ечим топилишига кўмаклашадиган чиқишлар учун минбар вазифасини бажаришдан иборат. Шунинг учун ҳам шиддатли уруш пайтлариди, қутилмаган табиий офатларда, қўйинки, ҳар қандай ҳолат ва шароитда ҳам оммавий тарғибот тўхтовсиз фаолият юритган. Ҳеч қачон танаффус билмаган. Халқдан узоқлашмаган. Халқ ҳам ўз ҳаётини усиз тасаввур қилолмаган.

Бир қарашда шунчаки қуруқ гапларга ўхшаб туюладиган оммавий тарғибот ҳамиша халқнинг назарида бўлган. Аслида халқнинг маънавияти кўз билан кўриладиган моддий ҳодиса эмас. Лекин унинг аҳамияти инсон тирикчилигини таъминлаб турувчи ҳаво кабидир. Инсоннинг ҳаводан нафас олиши учун ҳеч бир ортиқча харажат ё ҳаракат талаб қилинмайди. Энг муҳими, у тўсиб қўйилмаса ёки булғалмаса, кифоя.

Абдукарим АВАЗБЕКОВ

P.S. Биз ҳам мана шундай яхши ниятлар билан «Оила даврасида» газетасининг 2021 йилдаги илк сонини қўлингизга тутқазяпмиз. Газетамиздан оз бўлса-да маърифат, зиё, бир сўз билан айтганда, «тоза ҳаво» топа олаётган бўлсангиз, демак биз тўғри йўлдамиз.

Йил давомида биз билан ҳамфикр, ҳаммаслак бўлиб, мулоҳазаларингизни биз билан ўртоқлашиб борасиз, деган умиддамиз.

кимдир шу туфайли бирон жиддий муваффақиятга эришганини ҳеч ким кўрмаган, эшитмаган. Қисқаси, нафас олаётганимиз ҳавога ҳаётимиздаги энг аҳамиятсиз нарсалардан бири сифатида қарашга ўрганиб қолганмиз. Ана шу ҳаво аслида бизнинг тирикчилигимиз омили эканини эса, кўпда мулоҳаза қилавермаймиз.

Балки бунга бизнинг бир қадар моддийлашиб бораётганимиз боисдир?..

Моддийпарастлик, Ҳазрат Навоий таъбири билан айтганда, инсоннинг асл кадр-қийматида зид турувчи бир воситадир. Аслида ҳаётимизда номоддий омиллар кўпроқ аҳамият касб этиши ҳеч инкор қилинмайди. Шундай бўлса ҳам маънавий омиллар аксар уйимиз тўрини эгаллаган моддий хузурида пойгақда қолиб кетаверади.

Тарихимизда «иккинчи ренессанс» даври деб юритилаётган ўтган асрнинг бошларида зиёли боболаримиз инсоният тараққиётининг моҳиятини илм-фан ва маърифат воситасида кўришди. Ислох қилиниши зарур бўлган биринчи

«Хоразм сув таъминоти»

масъулияти чекланган жамияти жамоаси

14 январь – Ватан ҳимоячилари кuni билан Қуроли кучларимиз сафида ўзининг шарафли ва масъулиятли бурчини ўтаётган харбийларни ва барча юртошларимизни самимий муборакбод этади!

**Йигитлар халқларнинг мақтови – кўрки,
Наслнинг жавҳари, давлат таянчи,
Юртнинг ободлиги, тўйлар сабаби,
Элнинг гуркираши, файзу қувончи...**

**Ўзбекистонимизда ҳамisha
тинчлик барқарор бўлсин!**

«Аму Бухоро» ирригация тизимлари ҳавза бошқармаси жамоаси

Юртимизнинг барча
мард ўғлонларини,
шарафли йигитлик
бурчини муваффақият
билан ўтаётган
ҳарбийларни
яқинлашиб келаётган
қутлуғ айём – Ватан
ҳимоячилари куни,
Қуролли кучларимиз
ташқил
этилганлигининг
ўттиз йиллиги
шодиёнаси билан
муборакбод этади!

Йигит омон бўлса,
хавфу хатар йўқ,
Қалқон бор: қалъа бут,
қўрғон саломат.
Қизлар кулгусида
авжу даромад,
Чоллар уйқусида
жаннат, фароғат!..

**Байрам муборак,
азиз ватандошлар!**

« Эшматнинг тўртта фарзанди ва битта хотини бор. Улар қишлоқда яшади. Хориж киноларига ишқибоз акамиз анчадан бери бир нарсани амалга оширишни ўйлайди-ю, ҳеч журъати етмайди.

Хуллас, меҳрибон эр хотини учун тайёрлаган нонуштани ётоқхонага олиб кириб бериш саҳналари тинчлик бермасди унга. Бир томондан аёлини лол қолдирай дейди-ю, бошқа томондан қаралса, жа-а галати-да. Шундай пайтда ўзини ташқаридан кўрмоқчи бўлади, худди кинодагидек. Қараса, беўшов корин кўйган, тепакал ва катта мўйловли эркак патнис кўтарганча оёқлари учида ётоқхонага кириб кетяпти. Сюрприздан олдин хотини уйғониб кетса бўлмайди-да. Қолаверса, болалари отасини бундай аҳволда кўрса, нотўғри тушунишлари мумкин...

Хаёл сураркан, гўё улардан кимдир хабардор бўлиб қолишидан чўчигандек атрофга қараб-қараб кўйди. Хайрият, ҳеч ким сезмади. Ички курашда барибир ёстиқдошига ўзгача илтифот кўрсатиш хоҳиши устун келди. Тайёргарлик ишлари бир кун олдин, кечки пайт бошланди. Эшмат ака уйдагиларга билдирмасдан дўкондан киммат шоколад, алламбало қаҳва, ўзлари камдан-кам ишлатадиган қоғоз салфетка ва яна нималардир харид қилди. Уйга келса, анчадан бери меҳмон бўлишни ваъда қилиб юришган қайнота-қайнонаси келибди. Қандай хурсандчилик. Аммо эртанги режа нима бўлади? Бу ёғи энди таваккал. Қарор қатъий ва у ижро учун қабул қилинган.

Кечаги харид яширилган жойдан олинди. Катта патнисга бир амаллаб нонушта тайёрланди. Режанинг бу қисми ҳар қалай осон кечди. Мураккаби

ЎЗГАЧА ИЛТИФОТ

олдинда: кўпчилик барвақт турадиган уйда билдирмасдан ётоқхонага кириб кетиш. Ҳа, айтганча, акамиз куйиб-пишиб ошпазлик қилаётганда унинг қайнонаси билдирмайгина ташқарига чиқиб-киришга ҳамда ошхонадаги воқеага ҳайрон бўлишга ҳам улгурди.

Патнис кўлда. Қадамлар оҳиста. Мана, ётоқхона эшиги. У аста очилиб, ичкарига кирилса, марра забт этилади.

Сал нарироқда эса ҳар нарсага, айниқса бундай кутилмаган кўринишга қизиқётган қайнона эшик тирқишидан билдирмайгина кузатиб турибди. Во-ажаб. Кўрсина куёви элликка қараб юмшай

бошладими? «Ошхона ҳақиқий эркаклар жойи эмас», дейдиган одамми шу, патнис кўтарган? Та-а-ак, бу ёғи нима бўларкан?

Ҳаяжондан терлаб кетган хонадон соҳиби ётоғига кирди, ниҳоят. Хайрият

сухбат ҳам анча чўзилди. Гапни қисқа қилиш иложсиз.

Бу ёқда эса хотин уйғонган. Қараса, тоза кўрпа-тўшак устида ховлидаги лой оёқли столча. Унинг устида эса уйларидаги энг катта патнис. У ёқда эса бир неча хил шоколад ва ширинликлар, қайноққина қаҳва. Хўш, бу нимани англишти мумкин? Татиб кўрай деса, ҳали бет-кўлини юлмаган. Бунинг устига болаларига доим дастурхон устида овқатланишни уқтиришарди. Аёл мушоҳадани давом эттирмоқчи эди-ю, бугун кечроқ уйғонгани, уйда ота-онаси борлигини эслади...

Эшмат ака хонага келса, хотин ҳам, патнис ҳам йўқ. Аста ошхонага борди. Қайнона жўшиб нималарнидир гапирар, қайнота эса ҳар замон «Йўғ-э», деб кўярди. Куёвини кўришгач, иккиси ҳам ўрнидан тургудек, ўтирган жойини бўшатиб бергудек илтифот кўрсатишди. Анграйиб турган акамизни онахон шартта ёнига ўтқизди. Болажоним, дея кучиб, пешонасидан ўпди ва деди:

– Қизим ҳаммасини айтди. Бизни хурсанд қилай депсан-да. Эрта туриб, дастурхон тайёрлабсан. Сюрпризни хотининг қилгандай кўрсатмоқчи бўлибсан-а, камтарин болам. Даданг ишонмади. Аммо мен ҳаммасини ўз кўзим билан кўрганимни айтдим. Шу фақат ётоқхонага столни нега олиб кирганингни унча тушунмадим. Ҳа майли, барака топ.

Эшмат ака эса биронта кинода бундай яқун бўлмагани, экрандаги ҳаёт реалликдан фарқ қилиши ҳақида ўйлаб, мийиғида кулиб кўйди...

Тўлқин ЖУМАНАЗАРОВ

КУТЛОВ

«Жиззах сув таъминоти» масъулияти чекланган жамияти

**Неча бор заминни куйдирди оташ,
Неча бор мозийнинг айланди чархи.
Ва лекин йўлидан тоймади куёш,
Ва лекин тушмади ботирнинг нархи...**

**Жалолиддин Мангуберди издошлари бўлган
довюрак ўғлонларимизга яқинлашиб
келаётган 14 январь – Ватан ҳимоячилари
байрами кутлуғ бўлсин!**

**Она Ватан ҳимоясига сизнинг кўксингиз
доим қалқон, бу шарафли ва машаққатли
йўлда ҳеч қачон толманг, ҳориманг деймиз!**

«Ўзбектелеком»

UZTELECOM акциядорлик компанияси Наманган филиали жамоаси

Миллий армиямиз сафида
ўзининг шарафли ва
масъулиятли бурчини
сидқидилдан адо этаётган
шерюрак ўғлонларимизни
ҳамда барча
ватандошларимизни
14 январь – Ватан
ҳимоячилари куни байрами
билан муборакбод этади!

МАРМАР БАЙРАМИ – МИЛЛИЙ БАЙРАМИМИЗ!

Ўтюррак ҳарбийларимиз бор
экан, юртимиз сарҳадлари
ҳамиша мустаҳкам,
хонадонларимиз
тинч ва осойишта.

**Байрам муборак,
азиз Ватан ҳимоячилари!**

Хизматлар лицензияланган.

OILA
DAVRASIDA
Ijtimoiy-siyosiy, ma'naviy-ma'rifiy gazeta

«Оила даврасида» газетаси
таҳририяти» масъулияти
чекланган жамияти

МУАССИСЛАР:

Ўзбекистон Касаба уюшмалари федерацияси Кенгаши;
Ўзбекистон ёшлар иттифоқи марказий кенгаши;
«Ўзбектелеком» акциядорлик компанияси;
«Ўзбекистон почтаси» акциядорлик жамияти;
«Матбуот тарқатувчи» акциядорлик компанияси;
Акциядорлик тижорат «Алоқабанк».

Газетада интернет материалларидан ҳам фойдаланилган.
Газета 2012 йил 20 апрелда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0814-рақам билан рўйхатга олинган.
«Шарк» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди.
Босмахона манзили: Тошкент шаҳри, Буюк Турон кўчаси, 41.

Бош муҳаррир

Хусниддин
БЕРДИЕВ

Таҳририят манзили:

Тошкент шаҳри, 100000. Амир Темури 1-тор кўчаси, 2-уй.
Тел/факс: 234-83-45. E-mail: info@od-press.uz

Газета таҳририят компютерида терилди ва саҳифаланди.

Буюртма: Г-127
ISSN 2181-6190
Обуна индекси — 193
Адади: 1 259 нуска.
Нархи: келишув асосида.
Қўғоз бичими А-3, ҳажми 2 босма табоқ.
Офсет усулида босилган.

Чоп этишга топширилди: 20:00

ISSN 2181-6190

9 772181 619005

123456